

Fórum

Gyógyszerészet 31. 385—386. 1987.

A FORMULAE NORMALES VETERINARIAE-ről

RÁDÓCZY GYULA

A Magyarországon hivatalos gyógyszer-normatívumokat ismertető tanulmány-sorozat befejező közleményeként, az állatgyógyászat szabványvény gyűjteményről ír a szerző. Annak ellenére, hogy a FoNoVet-et nem emelték kötelező érvényre, használata a receptúrában elfogadott és engedélyezett, ami indokolja, hogy a sorozat befejező közleményeként ezzel is foglalkozzunk.

Bár a Formulae Normales Veterinariae I. kiadásának megjelenése még két évtizedes múltra sem tekint vissza, talán nem érdektelen, hogy a Magyarországon hivatalos gyógyszer-normatívumokat ismertető sorozat (Gyógyszerészet 1981/10., 1982/11., 1984/5., 1985/12., 1986/2.) befejező közleményeként ezzel is foglalkozzunk.

Győrben 1966 májusában megtartott Rozsnyay Előadóversenyen Lóránt Györgyné Szerdahelyi Erzsébet a Formulae Normales Veterinariae megjelentetését javasoló előadásával és az ehhez tartozó 83 db ajánlott vény minta bemutatásával III. helyezést ért el. Javaslátát a Vas megyei állatorvosok fóruma előtt is megismételte, ugyancsak nagy sikerrel. Javaslátának lényege az volt, hogy az állatgyógyászati szabványos vény minták megjelentetésének szükségességét indokolja a humán Formulae Normales sikeres térhódítása a receptúrában, valamint a gyári készítmények nem minden beteg-egyedre külön alkalmas volta, de leginkább az állatgyógyászatban esetleg előforduló magisztrális vényeknek technológiai és inkompatibilitási szempontból való kifogásolhatósága. Javaslátára Mozsonyi Sándor professzor is felfigyelt és támogatását ígérte az ügynöz. Szerdahelyi Erzsébettel egyébként rádióriport is készült. Küttel Dező és a Magyar Gyógyszerészeti Társaság szorgalmazásának eredményeként végül is a javaslat két évvel később megvalósult. Az ötletadóról — Szerdahelyi Erzsébetéről — azonban megfélekedtek és a szerkesztőbizottságba sem kérték fel közreműködésre.

Az 1969-ben megjelent FoNoVet szerkesztőbizottsága állatorvosokból és gyógyszerészekből tevődött össze. Megjelenésének célja, az alapgonddalnak megfelelően az volt, hogy az állatgyógyászatban ne csak gyári készítményekkel történjen a gyógyítás, hanem nyíljon lehetőség a beteg állat individuális gyógyítására is, magisztrális receptúra alapján, és legyen mód a kettő esetleges kombinációjára.

A FoNoVet megjelentetésével az állatgyógyászat magisztrális receptúrája a korszerű követelményeknek mind gyógyszer-technológiai-, mind inkompatibilitási szempontból teljes mértékben megfelel. Sikerét bizonyítja, hogy bár nem volt köte-

lező érvényű szabványvénny-gyűjteményként bevezetve, mégis az I. kiadás gyorsan elfogyott és alig 4 évvel a megjelenés után már a II. kiadást is meg kellett jelentetni.

Az I. kiadás 1969-ben jelent meg és a Pharmacopoea Hungarica VI. kiadásának figyelembevételével állították össze. Vény mintáinak száma 229, de ez a szám lényegesen több vényelíratot fed, mert az egyes vény minták a különböző állatok esetében (szarvasmarha, kutya, baromfi stb.) bizonyos módosításokat tartalmaznak. Igaz ugyan az is, hogy több esetben ugyanaz az előirat több néven is szerepel a vény minták között, pl. az INJECTIO MAGNESII SULFURICI 50%, ha az állat kiirtására akarják felhasználni, akkor SOLUTIO AD EXTERMINATIONEM néven is szerepel külön vény mintaként. A FORMALDEHYDUM SOLUTUM, ha nyirrothadás kezelésére kívánják alkalmazni, abban az esetben FORMALDEHYDUM SOLUTUM AD UNGULAM néven is megtalálható. A NATRIUM FLUORATUM pedig, ha azt a baromfiak tolltetvei ellen használják, NATRIUM FLUORATUM PRO BALNEO címszó alatt is felhasználható.

A II. kiadás 1973-ban jelent meg. Nagyrészt megegyezett ugyan az előző kiadással, de már magában foglalta az úttörő I. kiadás tapasztalatait. A 235 vény mintája közül 221 már az előző kiadásban is szerepelt, így csak 14 új vényelíráttal gyarapodott azok száma.

Sajnos a FoNoVet-nek nem készültek külön gyógyszerési kiadásai, mint ezt a humán FoNo utolsó két kiadásának esetében láthattuk, csupán az állatorvosok számára összeállított kiadások láttak napvilágot, amelyekben a vény minták hatástani csoportosításban szerepelnek. Ezért jó szolgálatot tenne egy külön gyógyszerési kiadás megjelentetése is, a humán Formulae Normales mintájára. Egy olyan gyógyszerési kiadás összeállítása sem lenne érdektelen, amelyben a vény minták neveinek alfabetikus sorrendjében együtt szerepelne nek mind a humán-, mind pedig a veteriner FoNo szabványos vényei. Ez nagy mértékben egyszerűsítene a gyógyszerész munkáját nemcsak a tekintetben, hogy nem kellene két különböző vénygyűjteményt kezelnie, hanem a tekintetben is, hogy a különböző neveken szereplő, de összetételükben mind az ember-, mind az állatgyógyászati vénygyűjteményben azonos vényelíratok itt ugyanazon a néven szerepelhetnének. Ezzel tulajdonképpen gyógyszerkönyvünk szerkesztési elvét vonatkoztatnánk a közös Formulae Normales-re. Ilyen két néven szereplő, de összetételükben azonos vényelíratok:

<i>FoNoVet</i>	<i>FoNo</i>
Decoctum secretolyticum	Decoctum saponariae
Gutta sedativa	Tinctura belladonnae c. valeriana
Lini farina	Farina lini
Oculentum	Oculentum antisepticum
Pasta zinci oxydati salicylata	Pasta lassari
Solutio codeini	Gutta codeini
Solutio ammonii chlorati	Mixtura solvens
Solutio pepsacidi	Solutio pepsini
Unguentum anaestheticum	Unguentum norcaini

Tekintettel a *Formulae Normales Veterinariae* egyre növekvő szerepére az állatgyógyászati receptúrában, érdemes fontolóra venni a kötelező érvényre emelését, hasonlóan a humán *Formulae Normales*-hez.

Д. Радони: *O Formulae Normales Veterinariae*

V качестве последнего сообщения, заканчивающего научную серию, знакомящую с официальными лекарственными нормативами в Венгрии, автор пишет о коллекции типовых рецептов ветеринарии. Несмотря на то, что *FoNoVet* еще не сделали обязательным, применение его в рецептуре принято и разрешено, и это

(*Semmelweis Orvostörténeli Múzeum, Budapest, Apról v. 1—3. — 1013*)

Érkezett: 1986. III. 10.

XXII. ROZSNYAY MÁTYÁS EMLÉKVERSENY HÉVÍZEN

A XXII. Rozsnyay Mátyás emlékversenyt az MGYT Zala megyei szervezete és a Zala Megyei Tanács Gyógyszertári Központja 1987. április 26—29. között Hévízen rendezte. A nagy hagyományú rendezvényen a hat témakörben elhangzott huszonnyolc előadás fiatal gyógyszerészeink komoly szakmai felkészültségét és áldozatos munkáját bizonyította.

Az előadások foglalkoztak a gyógyszerellátás néhány megoldásra való kérdésével, igyekeztek bemutatni a közel- és régmúlt gyógyszerészetét, és találkozhattunk szociográfiai jellegű témával is. Néhány eredeti kérdésfelvetést is hallottunk, amelyekben a vizsgált probléma a mindennapi szakmai tevékenység során fogalmazódott meg és az igényes megoldások a gyógyszerellátás színvonalát igyekeznek növelni. A versenyek előadásait a feladatok széles spektrumában történő kidolgozása jellemzi, így szinte már szokványos a gyógyszerterechológia, analitika, gyógyszerhatástan, valamint a farmakognózia-fitokémia-hatástan komplex alkalmazása, de tapasztalhattuk a gyógyszerésztörténet, gyógyszerterechológia valamint a gyógyszerügyi szervezés, szociográfia, és a mikrobiológia vizsgált módszereinek együttesen hatékony felhasználását is.

A Rozsnyay emlékverseny bírálóbizottsága kilenc előadást tartott érdemesnek kiemelt díjazásra. Ezek közül a fődíjat és a Rozsnyay Mátyás-emlékérmet dr. Salamonné Toldy Erzsébet (Vas megye): „Kísérlet a hüvely normál kénhatásának helyreállítására Lactobact-laktor-tartalmú hüvelytablettával” c. előadásával nyerte el.

Kiemelt díjat kapott Bodor Attila (Hajdú-Bihar

является основанием для того, чтобы мы занимались и этим вопросом в заключительном сообщении серии.

G. Rádóczy: *About the Formulae Normales Veterinariae*

As the final paper of a series concerning the official drug normatives in Hungary author presents the *Formulae Normales Veterinariae*. In spite of the fact, that the *FoNo-Vet* is not obligatory, its use is accepted and permitted in the everyday pharmaceutical work, that is a reason to deal with it.

Gy. Rádóczy: *Über die Formulae Normales Veterinariae*

Als beendigende Mitteilung der die in Ungarn offiziellen Arzneinormativa erläuternden Studienserie befaßt sich diese Arbeit mit der *Formulae Normales Veterinariae*. Obwohl die *Formulae Normales Veterinariae* nicht zur obligatorischen Geltung gebracht worden ist, ist ihre Anwendung in der Rezeptur allgemein anerkannt und genehmigt.

* *Resumo en Esperanto:*

Gy. Rádóczy: *Pri la FORMULAE NORMALES VETERINARIAE*

En lasta publikajo de studo-serio koniganta la medicamentnormojn oficialajn en Hungario, la aŭtoro skribas pri normorecepto-kolektaĵo de la veterinara medicino. Malgraŭ tio, ke la *FoNoVet* ne havas devigan validecon, ĝia uzado en la receptaro estas akceptita kaj permesita, kio motivas, ke oni okupiĝu ankaŭ pri ĝi en la fina publikajo de la serio.

mege): „Mikrobiológiai környezetünk védelmében”, Csanaki Vida (Győr-Sopron megye): „Az Arnika-virág-szeszeskivonat-főzet biológiailag aktív anyagának vizsgálata”, — Markó Eleonóra (Vas megye): „Az idősorúak gyógyszerfogyasztási szokásairól”, — Barsay István (Csongrád megye): „Gyógyító növényeink közepkori alkalmazása mai szemmel”, — Roskó Erzsébet (Borsod megye): „Acisal és Cacisal-tartalmú pezsgőgranulátum előállítása”, — Némethné Rokaly Erzsébet (Veszprém megye): „A kúp mint gyógyszerforma a kezdetektől napjainkig”, — Nagy Tamás (Békés megye): „Detergens sulfurátum FoNo II. középüzemi készíthetősége” és dr. Perjesi András—dr. Perjesiné dr. Rábil Mariann (Szolnok megye): „Gyári gyógyszerkészítményeket tartalmazó magisztrális vénnyek elemzése Szolnok megyében” c. előadása.

Az elhangzott előadásokból jónéhány ajánlható átdolgozás, illetve továbbfejlesztés után szaklapban történő publikációra. Külön öröm, hogy sokan éltek a kérdésfeltevés és a hozzászólás lehetőségével, így élénk és helyenként tartalmas szakmai viták alakultak ki.

A résztvevők egybehangzó megállapítása szerint külön nagydíjat érdemelt a Zala megyei kollégák magas színvonalú, nagyfokú hozzáértéséről és meleg vendégszeretetről tanúskodó rendezése is. Az előadók, a zsűritagok, a résztvevők és a szép számmal jelen levő vendégek kiváló feltételek mellett végezheték munkájukat. Jó izlésről, nemes lokálpatriotizmusról tanúskodtak a társadalmi programok, a *Musica Antiqua* együttes hangversenye, a jubilális *Zala Táncegyüttes* nagysikerű fellépése, és a hangulatos keszthelyi múzeumi látogatások.

Dr. Stampf György